

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาการปฏิบัติธรรมที่มีผลต่อความสุขของพุทธศาสนิกชน ณ วัดอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบบ จังหวัดสมุทรสาคร มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- ๓.๑ ลำดับขั้นตอนการวิจัย
- ๓.๒ กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

๓.๑ ลำดับขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติธรรมที่ส่งผลต่อความสุขของพุทธศาสนิกชน ณ วัดอ้อมน้อย ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบบ จังหวัดสมุทรสาคร และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชน ณ วัดอ้อมน้อย ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบบ จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สำนักปฏิบัติธรรมวัดอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบบ จังหวัดสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนดไว้ให้แล้วเสร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดเตรียมโครงการวิจัย เนการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ วรรณกรรม กฎระเบียบ ปัญหาในสำนักปฏิบัติธรรม ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนออนุมัติโครงการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการวิจัยเป็นการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักปฏิบัติธรรมวัดอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบบ จังหวัดสมุทรสาคร แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๓ การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอร่างรายงานผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์แปลผล และอภิปรายผล เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ พิมพ์ และจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษา

๓.๒ กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย พุทธศาสนิกชนผู้ที่เข้าร่วมการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ณ วัดอ้อมน้อย อำเภอกะทู้ม้วน จังหวัดสมุทรสาคร

ก) กลุ่มประชากร คือ พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมในโครงการบวชนกขัมมะปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ จากบัญชีรายชื่อ จำนวนทั้งหมด ๑๕๐ คน

ข) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากบัญชีรายชื่อของประชากรคือ พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมในโครงการบวชนกขัมมะปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๘ คน^๑

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการปฏิบัติธรรมที่มีผลต่อความสุขของพุทธศาสนิกชน ณ วัดอ้อมน้อย อำเภอกะทู้ม้วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนสร้างและขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓.๓.๒ นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

๓.๓.๓ สร้างข้อคำถามแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกเกี่ยวกับความสุข ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี ๕ ระดับ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ ดังนี้

^๑ รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘๗.

N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่ +๑	หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง
๐	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
-๑	หมายถึง ไม่สอดคล้อง

กำหนดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด ๓๓ ข้อ

๓.๓.๗ นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการหาประสิทธิภาพความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในกลุ่มพุทธศาสนิกชน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน ๓๐ คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach - Coefficient)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
K	หมายถึง จำนวนข้อของเครื่องมือ
S_i^2	หมายถึง ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_t^2	หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๐

๓.๓.๘ นำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขออนุมัติใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่กำหนดไว้

๓.๔ เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ ทำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขออนุญาตแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยไปติดต่อด้วยตนเอง

๓.๔.๒ ผู้วิจัยดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ ๑ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการการปฏิบัติธรรม ณ วัดอัมมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจง

ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติธรรม ณ วัดอัมมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการคำนวณหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีสูตรดังนี้

๑. สูตรหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage)^๔

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

โดยที่ P = ค่าร้อยละ
X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
N = จำนวนประชากร

๒. ค่าเฉลี่ยใช้สูตร^๕

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

μ = ผลรวมของค่าระดับคะแนน
N = จำนวนข้อมูลทั้งหมดของประชากร

๓. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้^๖

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

โดยที่ S.D = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ
N = จำนวนประชากร

^๔ นิภา เมธาวีชัย, “วิทยาการวิจัย”, หน้า ๑๒๘.

^๕ ล้วน สายยศ, *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๕.

^๖ กัลยา วานิชย์บัญชา, *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๓๕-๓๖.